

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „ 50
Egy órára 1 — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negyedéves hirdetésért sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű hirdetésért külön szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Az április 26-iki népgyűlés.

Debreczen, április 13.

Az osztrák- és a magyar kormányok tárgyalnak a vám- és kereskedelmi szerződés megújítása ügyében.

Hazánkat a legnagyobb mérvben érdekli e tárgyalás; a magyar nemzet, a magyar nép, a család, az egyén jóléte vagy nyomora és pusztulása függ e tárgyalásoktól.

És mégis titokban folynak e tárgyalások, az, a kinek megélhetése, vagyona forog a kockán, nem tud semmit; a találgatásra szorul és nem fog semmit megtudni, míg csak meg nem köttetik az alku és meg nem mozdul az a nagy szavazó szervezet, a mely felállással vagy ülve maradással argumentál és más érveket nem is hoz fel, de nem is tudna felhozni.

Pedig a nemzetet érdekli, hogy miből fog megélni; érdeklődését nem is eléggé mutatja, a közszellem hanyatlásának egyik jele az, hogy a kapzsi szomszéd már erszényünket ürítheti ki, a nélkül, hogy egykedvűségünket felrázná eléggé arra, hogy megragadjuk fosztogató kezét és odakiáltunk neki, hogy: „eddig! és ne tovább!”

Ausztria példát ad nekünk. Ez állam nem képez egy történelmileg kifejtett nemzetet; különböző történelmi multu nemzetek vannak ott egy moza kba összefoglalva; érdekeik eltérők, sokszor ellentétesek, a nemzetek harcban állanak egymással, versengenek fölényért, parlamenti életük egy szatira, melyet csak úgy lehet az országgyűlés színpadján lejátszani, ha a legellentétebb elemek szöveteznek.

Azért mégis, midőn a vámszövetségről van szó, elnémulnak a széthuzások, egyetlen hang hallatszik csak a Lajthán tul, és e hang éles, követelő, fenyegető, kérlelhetlen, kihívó.

Ezzel szemben lássuk minálunk mi-kép áll a dolog?

Minálunk április 26-án lesz az első népgyűlés.

Egy szeszélyes polgári kör, melynek érdemtelenül diszelnöke vagyok, kezdeményezte ez eszmét; e körben ég a vesztőtűz, a független magyar haza vesztőtűze; ha nem égne ott a honszerlem tüze, én nem is lennék diszelnöke e körnek.

De e körnek ezer tagot megközelítő száma a főváros polgárságának csak kis töredéke; — ők mégis elhatározták, hogy felemelik a fővárosban a haza jövőjének zászlóját!

Ez alkalommal azonban nem politikai térére léptek.

Megélhetni, pártkülönbség nélkül kell; a gabona ára megközelíti a termelési költség arányát, a termelőnek kenyérré szolgáltató nyereség már alig marad, legyen bár kormánypárti vagy függetlenségi párti a termelő.

A kisiparos küzd a nyomorral, mert becsületes két kezének munkáját nem veheti meg az a melynek szükségleteit ő lenne hivatva fedezni, nem veheti meg pedig azért, mert nincs pénze rá.

A munkás nem talál munkát, szenved és két pártra osztják; az egyik hű marad az édes hazához; leveszem kalapomat a szenvedő hazafi munkás előtt; a másik a világ polgárává lett és a Baross-utcai hazafias kör nagytermébe a multkor behatoltak olyanok is, a kik szavaimba azt kiáltottak bele, hogy nekik nincs hazájuk! A ki szenved az sokszor fejét vesztí; de azok a magyarok, a kik azt mondják, hogy nincs hazájuk, nemcsak fejüket, de szívüket és lelküket is elvesztették.

A kereskedő, mint rabszolga van a szomszédos Ausztriának lekötve; a világhoz csak e közvetítő útján juthat el; az út tövises és a küzdelem ádáz, mert végre is csak szolgál az, a ki nem maga ura.

De a földmives, az iparos, a munkás, a kereskedő, mind szenvednek, legyenek kormánypárti vagy függetlenségi párti emberek.

Megcáfoltatlan adatokkal kimutattam, hogy nyeresztermékeink árai a tengerről könnyen hozzáférhető országok árai alatt állanak. Egész beszédemből, melyet a földmívelési tárca ügyében mondtam az országgyűlésen, csak ezt igyekezett megcáfolni a miniszter, még pedig úgy, hogy nemcsak a magyar mezőgazda szenved, de még jobban szenved a pomerániai mezőgazda!

Valóban sajnálom a szegény pomerániaiakat, de nem látom be azt, hogy mi-kép vigasztalja a szenvedő magyart az, hogy a pomerániai szenved.

Azonban legyünk igazságosak; még mást is igyekezett megcáfolni a miniszter beszédemből azt, hogy nemcsak 100,000 forinttal növekedett a földmívelésügyi tárczáköltségvetése.

Ez meglehet, de ha így van, miért nyomattá ki a miniszter saját költségvetése első alapján szösz szerint a következőket:

1896. évi előirányzat 16,142,193 forint.

1895. évre megállapított költségvetés 16,043,999 forint

Tehát a különbség kerekaszámban 100,000 forint.

Nagy ideje lenn csakugyan, hogy a költségvetések nem egy rébusz, nem egy talány alakjában jelennének meg, de magukba foglalnának mindent, mert más-kép az országgyűlés legszentebb jog, a budget-jog, illuzóriussá válik.

Most azonban nem arról van szó, hanem arról, hogy magyar nép szenved, még pedig párt-, vallás-és nyelvkülönbség nélkül szenved.

Arról van szó, hogy e szenvedés főoka abban rejlik, hogy állami háztartásukat nem vezethetjük úgy, a hogy ezt saját érdekeink megkövetelnék.

Arról van szó, hogy a kiaknázó zsarolásokat még fokozni akarja Ausztria.

Arról van szó, hogy e kiaknázás ellen és a kiaknázás fokozása ellen, de maga az elv ellen is küzdenünk kell; és ha szövetezteni tudtak ellenünk Ausztriában a legellérőbb elemek, szövetezünk mi is a védelemre!

Szövetezünk és nyilvánítsuk elhatározásunkat, elszántságunkat a küzdelemre.

E nyilvánulás még akkor is használni fogna, ha célhoz nem vezetne; még az alkudozóknak is használna, — azoknak, kik alkuba bocsátják hazánk anyagi függetlenségét, mert erőt adna nekik javítani a helyzetet.

A budapesti függetlenségi polgári kör szolgálatot tett a hazának, midőn a vámszerződés tárgyában népgyűlést hirdetett.

Magyarok, támogassátok e népgyűlést!

Kossuth Ferencz.

KÜLFÖLD.

A bolgár egyház különállása. Legfontosabb esemény jelenleg a bolgár szchizma megszüntetésének napirendre kerülése. Oroszország a Ferdinand elismeréséért Boris herceg vallásán kívül az emigránsok visszafogadását és a bolgár szchizma megszüntetését követeli. Bulgária természetesen húzódik tőle s az exarcha erről az újtásról igen természetesen hallani sem akar és valószínű, hogy amennyiben Ferdinand fejedelem ezt az áldozatot is meghozná Oroszországnak, a Nagy-Bulgária képviselőinek szemében még többet veszítené, mint a macedóniai bizottsággal szemben kifejtett ellenállásával. Ferdinánd fejedelem tehát, a mikor a kegyes és kegyelmes csárnak, Boris herceg keresztapjának hódolni megy, úgy érezheti magát, mint a gyermekjátékbeli király, a ki, ha nem viseli jól magát — nemcsak lecsapják társait, de meg is verik. A bolgár fejedelem most jutott még csak igazán szorult helyzetbe, ahol — ha magára marad — okvetlenül benreked.

Mitrovics Gyula beköszöntője.

Gyönyörű szép idő kedvezett a debreczeni ev. ref. egyház tegnapi örömnepének.

Még mielőtt a harangok ércz-nyelve rákezdte volna templomba hívogató szózatát, — már jóval az előtt egész rajokban vonultak a nagytemplom felé az áhitatos hívek. Fél kilenczre az óriási templom minden zegze-zuga megtelt.

A harangszó alatt a főtiszteletű püspök ur parochiájáról vonult be ünnepélyesen az új pap, nagytiszteletű Mitrovics Gyula ur, az összes helybeli rendes- és segédlelkészek kíséretével a nagytemplomba. A kísérethez igen sokan csatlakoztak Mitrovics Gyula régi barátai és tanítványai közül, a kik leginkább a tisztánmenni egyházkerületből valók voltak, de volt egy régi tanulóvárosa a dunamelléki egyházkerületből is, Dömötör Bertalan tassi lelkész.

Mikor az impozáns menet a templomba érkezett, a hívek tekintete érthető érdeklődéssel fordult a mélyen meghatott új lelképásztor felé, ki elfoglalta helyét a papi székekben. Közvetlen mellette fő: Kiss Áron püspök ur, e mellett nt. Némethy Lajos, a baloldali papi padraan nt. Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Dicsőffy József rendes lelkészek és Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző foglaltak helyet. A kíséret többi tagja az urasztala körül elhelyezett székeken ült.

Felállóra a 37. dicséret első versét énekelte a gyülekezet, azután pedig a 235-dik dicséret 1—3. verseit.

Ezután Mitrovics felment a szószékbe.

A mély buzgólag forrásából fakadt gyönyörű imádság s a »Mi Atyánk« elmondása után következett a beköszöntő beszéd. Alapjául a Rómabeliekhez írott level I. r. 15—17. verseit választotta: »Kés z v a g y o k u e k t e k i s, k i k R ó m á b a n v a g y t o k, a z e v a n g y é l i u m o t p r é d i k á l n i. M e r t n e m s z é g y e l i e m a K r i s z t u s e v a n g y é l i u m a t s t b.«

A gyönyörű beszédet eredetileg egész terjedelmében ki akartuk lapunk mai számában adni, mert méltó, hogy minden debreczeni ember elolvassa, ha már nem hallgathatta meg mindenki, mivel azonban ev. ref. egyházunk presbiteriuma azt határozta, hogy a beszédet kinyomatja, bár mennyire sajnáljuk is, hogy nem mi kedveskedhetünk Debreczen művelt polgárságának a gyönyörű beszéd teljes szövegével, a presbiterium iránt való tiszteletünk nem engedi, hogy elébe vágjunk a nemes intencziójú határozatnak.

Azt azonban még így is elmulaszhatlan kedves köteleseinknek ismerjük, hogy a beszéd eszmemenetét és főgondolatait kivonatolva kedves olvasóink előtt ismertessük.

A beszéd bevezetése a következő:

Midőn e szent helyen először állottam meg, hálaival elteltlen és mély megalázkodással azíránt a gondviselés iránt, amely kifogyhatatlan szeretettel és bölcsességgel vezette eddig is életemet s a melynek kegyelme egy, az ő dicsőségére, más helyen ugyan, de a ti hiteteknek sorsosai üdvére felállított oltár melől szólított el, így öszülő hajszálakkal: az oltár a régi bölcsnek tanítványához s ezt kiegészítve, a Rómabelieknek, az Apostolhoz intézett eme felhívását hallom felém hangzani: »Beszélj fiam, hogy megismerjelek... s akarjuk meghallani tőled, hogy micsoda értelemben vagy? Cselek. XXVIII. 22.

A ti részletekről egészen jogosnak, engemet illetőleg pedig komoly, lelkiismeretbe vágó

dolognak tartott e felhívást és az ama adandó hitvallást, minden protestáns templomban, itt, ezen a helyen pedig kétszeres mértékben, több ok miatt.

Isten ugyanis a maga kegyelméből két drága kincset adott az emberi szívbe. Az egyiknek szívünknek életünk minden viszonyát megáldó, megszentelő hitét, a másikat: lelkiismeretünknek szabadságát. Erről ha más embernek talán könnyelműen lehet is gondolkozni, református egyházunk tagjainak sem szabad azt sem másra bízni, még ha saját lelképásztorra volna is az; sem bünyösen megalkudnia; mert hiszen református egyházunk szent hite szerint, amely azt minden más egyháztól megkülönbözteti, itt hitével, lelkiismeretével, ki-ki önmagának áll és esik és szent könyvünk tanítása szerint, jaj azoknak, »a kik a jó lelkiismeretet megvetvén, a hitet elveszítették. I. Timoth. I. 19.

Ehez járul az, hogy midőn épen napjainkban, az életbölcsességhez és a nagy emberszeretet örve alatt bizonyos tekintetben a műveltséghez tartozik, még a vallásos elvek terén is, a színtelenség és az igazságra való megalkuvás: bizonyos felkapott, kegyeskedő jelzavak, az úgynevezett »jó békesség« czime alatt, az alkalmazkodás: éppen református egyházunk érdeke kívánja meg azt, hogy ismerje meg papjának egész gondolkodás-módját, vallásos jellemét; ismerje hitének szilárdságát s ismerje meg tudományának átható szellemét és irányzatát is; mert jaj annak a gyülekezetnek, jaj reményeinek és hitének, amelyek pásztorát szellemében verik meg az idő változó hullámai, hogy itt annál könnyebben elszéledjen a nyáj s bármely vallás általában, a protestantizmus pedig különösen is végképen nem arra való, sem keletkezésében, sem hivatásában, sem különösen eddigi életének tanulságai szerint, hogy vezettség a társadalmi élettag felfogások által s lelki életünknek ez az oldala is kiszolgáltassék annak az elvnek, hogy mi az, ami legtöbb embernek tetszik? hanem igen az, hogy vezesse, megszentelje magát a társadalmat is, s legyen és maradjon, legalább ebben a szegény, sokképen megpróbált emberi szívben, és legyen legalább itt, e szent falak között, egy kicsi hely, a hol csalódásaink, sikertelen törekvéseink, tévútra jutott alkotásaink belátása után is megmarad szívünknek nyugalma; meg az az örök, tiszta forrás, amelyből merítve, még a romokat is újra lehet teremteni, tévedéseinket is kügazítani, fájdalmas csalódásaink is kárpótolni, ezt az őseink bünbevallást tevén isten kegyelme előtt: »Uram, ami tudományunk esült meg bennünket.«

De hát mindezek felül még épen nekem, a ki ezen a helyen először állottam meg, bármennyire nyilvánvaló is az én hiem az én Uram és Istenem előtt, a ki eddig is az ő szolgálatára méltott engemet, ezek a szent falak itt, körültem és átveendő örökségem személyes vonatkozásai is erkölcsi kötelesemmé teszik, hogy ne altassak senkit sem, sem tudományom, sem hitem, sem az isteni szolgálatnak dolgai felől.

Bizony szégyenelnem kellene tudományomat, szégyenelnem koromat, ha nem tanultam volna meg azt, hogy ez a szent hely a magyar református sok vihart látott, de soha egy perczre is meg nem ingott protestáns jellemeknek és erkölcsöknek tanító és nevelő helye és olyan proféták öröksége, a kik isten lelkétől különösen is ihletve, nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ez a hely legyen megingathatatlan ósvára a magyar kalvinizmusnak és hazaszeregetnek, a kiknek szellemét és alkotásait látva, bizony nincs mit tagadnom, hogy a profétával kell megvallanom: »Ah, uram, Istenem, nem tudok én szólni, mert kicsiny vagyok! Jerém. I. 6. Es a kik valamennyien ezt az értelmet hangoztatják felém: »Ne használj szidalmra a te örökségedet!« Joel II. 17.

Az ő szellemök előtt és ti előttetek akarom azért elmondani lelképásztori hitvallásomat. Hallgassátok meg azt szíves figyelemmel.

Bizony egyszerű tétel az egész s felolvasott szent ígék szerint, ebben foglalom össze:

A Krisztus lelke és tudománya mindenre elégséges nekem.

I. Elégséges azon világosságra, amely a reformált egyház hivatása.

II. Azon köztársadalmi kötelesegek teljesítésére, amelyek jövőjét biztosítják.

Az első részben az emberi szív, s a minket környező világ kérdéseire adandó felelet milyenségével foglalkozván, a lelkiismereti szabadság mellett tör lándzsát s a vallás es tudomány egymáshoz való viszonyára vonatkozólag a következőleg elmélkedik:

Hirdettem eddig is, meggyőződésem ma is, hogy reformált egyházunknak, létezése alapjait tekintve, nincs mit félnie sem az értelmi világosságtól, sem a tudomány hatalmától és szerencsésjétől. Épen ezért szabad, sőt egyenesen kötelessége, minden emberi kérdést keresnie a világosságot terjeszteni. Bárán is érülközhetik a tudománnyal s felhasználhatja annak vívmányait, szellemi erejét. Sőt egyenes közelje, és köztársadalmi hivatása nevelő kötelessége, hogy tagjai értelmüket okosan tudják használni, hogy mindeneiket megvizsgáljanak, az írás szavai szerint, »még az istenségnek mélyeségek titkait is.« I. Korint. II. 10. De nekem aztán elég a fényből annyi, amennyi a Krisztus evangéliumából felém sugárzik s magán a legelső kérdésen ez: az emberi tudomány forrásai, az emberi értelemnek vallásos meggyőződésen alakitásban való jogán vagy képességén kezdte dicsőíteni ugyan a szellemi adományok alkotóját, amiért az isteni szikrát, belénk oltotta; de alázattal vallom aztán be, hogy ez az emberi értelem legnagyobb ereje mellett is, legfelebb csak arra képesit, hogy (az Apostollal) »látunk csak mint egy homályos tükör által«; hogy boldogtalan ember az, aki saját értelmi erejében, bizakodva, általa mindent tudni és kinyagározhatni vél s egyedül annak világító tornya mellett mer rálépni a tudás, mélyeségek örvényeire.

Nekem elégséges a világosságból annyi, amennyi szívemnek nyugalnát megadja; az élet kételeyit megnyugtatósomra megoldja; lelkemet erről a göröngyös földről, egy tisztább légkörbe, igaz hazájába emeli, vagy legalább oda emelkednie folyvást figyelmezteti; kétségbeesésemet enyhíti, erkölcsi erőmet bírhatja; hinni, bízni, szeretni, remélni tanít; — azt nem kérdem, hogy milyen logikai okoknál fogva; hogy, milyen kézzelfogható számitás szerint? ... elég ha lelkeim szárnyai szívemnek szentebb dobbanásai, érzelmem tisztább és ihlettebb sejtelmek égbemlemek hitemnek szárnyain, a nélkül, hogy lelkeim eme repülésének törvényeit kézzel foghatóan senki akarátul vagy titkait keresnem csak szükségem is volna! ...

Es ami vallásos életünk másik, örök időktől fogva annyi buzgalmmal, de még több emberi tévedések között kereset kérdéseket illeti: ráam nézve teljesen közönyös az, hogy az a tudós mint bizonyítja be vallásos életem tényleg meglévő alapját és legelső feltevelét, azt, hogy e világ és annak változatos eseményei felett egy örök, igaz Isten uralkodik. Nekem teljesen elég annyi, hogy szentseges tekintete előtt alázattal leborulhatok és tisztán látom mindannyiszor, valamikor, csak megmozdul itt e kicsiny, szegény emberszívben; ha látom lépten-nyomon kezének munkáját, szeretetének nagyságát; látom a világ történetében és az én sorsomnak is vezetésében; és látom egyaránt áldásaiban, nehez keresztjeiken; és látom sokszor súlyos érzelmeiben, életet megrázó tanulmányaiban azokban a szívemet tépő fájdalmakban és kísértekekben, amelyek oly sokszor, meglepik és szintén a porig verik, végre a szememből omló könnyekben bűnbánatom megtisztult gyöngyeiben, atyai szeretetének ama szírványában, amely ezekből a könyekből vissz sugárzik, s amely ilyenképen megtisztult lelkemet összekötvén az egeel és földdel, világon felől emez égi szózat hallatszik felém: »Megbocsáttattak a te bűneid. Eredj el és többé ne vétkezzél. Elég nekem az én kegyelemem. Ne félj, csak higj!« II. Korint XII. 9. János. VIII. 11.

E gyönyörű fejtegetés után nyilvános vallást tesz a maga hitéről és vallásos meggyőződéséről, s e vallástétellel végződik a beszéd első része.

A második részben azt fejtegeti, hogy a Krisztus evangéliuma és annak fénye elégséges azon köztársadalmi kötelességek teljesítésére, a melyek a reformált egyház jövőjét biztosítják.

Ezeket a kötelességeket az általános emberbaráti szeretetben foglalja össze.

Gyönyörű világot vet egy szívének érzelmeire, mint lelkének gondolataira a következő részlet:

Én sem, magam senkit nem gyűlölök, sem mást arra nem tanítok; sem gondolkodás módjáért, sem meggyőződéséért; sem hitéért, vagy ebbeli tévedéséért; mert hiszen ezek felett ítéletet mondani egyedül Istennek van joga s az embernek csak cselekedetei azok, a melyek részben, ítélet tárgyai lehetnek.

És meggyőződésem és tapasztalatom szerint, nem az a baj; nem az válhatik a társadalom átkává és ebben a társadalomban, az annyira szükséges békés együttlakozásnak és közös, nagy emberiségi céljaink megvalósításának akadályává, hogy eltérőleg gondolkozunk; hogy kiki értelmének ereje és szívének sugallata szerint alkotja meg törekvéseinek, tiszteletének, sőt imádatának is tárgyait és eszményeit; még nem is az, hogy ezekben tévedhünk; hanem igenis az, ha valaki mint egyes ember, vagy egyes nagyobb társadalmi körök is elhittetik magukkal, hogy meggyőződésük tartja meg egyedül a világot; ha még tévedéseik mellett is egyedül akarják kormányozni az életet és intézni a társadalmi rendet, egyszerűen azért, mert annak hagyományait, előjogait megszokták s mert az valamikor az „egyedül üdvözítő” jogzímét erőszakolta ki: az mindegy, akár a vallásban, akár emberi életünk más köreiben, tehát végeredményében az, hogy *valaki elhitteti magával, hogy ma is elég, sőt egyedül jogos a korhadt tölgy és rohatag intézmények ama világitása, a mely a maga idejében sem oszlatta el az éj sötét-ségét s csak kísértetiesebbé tette árnyait...*

Vagy tovább tanulmányozva a legújabb események fejlődésének útjait, nem az a baj és nem az fogja jövőre sem megzavarni a társadalmi békés együttlakozást, a szíveknek egy nagy célban való összedobbanását és kikésztetését egymás ellen a szenvedélyeket, áldatlan vívódásban pusztítani el a legjobb erőket, hogy egyik vagy másik felekezett czime alatt imádjuk Istenünket; mert ez a vallásos élet gazdagságát mutatja csak magában és ezért csak áldatunk lehet a gondviselés kegyelmét, a miért ilyen kimeríthetetlen kincses bányává tette szívünkben a vallásos meggyőződést: — hanem az, ha valaki a más hitűek lelketlen megerősítésére használja fel saját vallásának félreértett hivatását; az aztán mindegy, akár történeti előjogának erőszakolásával, akár eme történeti előjogok által kezébe játszott előnyével és *hálójával*; elhittetvén ily módon magával azt, hogy állam és egyház család, haza és társadalom, csak akkor járnak egyedül helyes uton, ha egy hitre esküvő rabszolgákat nevelnek és ily nevelés által pusztították el a lelkiismeret szabadsága s így tétetik egy rengeteg sivataggá a vallásos élet változatos világa, egy üdvözítő uttal csupán, a mely Krisztus evangéliuma helyett ismét az emberi tekintély imádatához vezet, tul e szép hazának bérczein!...

Azután a lelkipásztori működés áldásairól s a lelkipásztori ténykedés igazi lényegéről mondott emelkedett szellemű s mély hitből áthatott gyöngyszavakat.

A befejezésben először híveihez szólott s biztosítván őket személyválogatás nélkül való szeretetéről, s becsületes munkakedvéről, a maga részére bizalmukat kérte.

Majd az Egyháztanácshoz, mint a melynek tagjai hivatva vannak arra, hogy a maguk széles körű tapasztalataival s a közszükségek

ismereteivel támogassák az ő jóakaratu igyekezetét intézte szavait.

Különösen mély hatást keltettek azok a nemes lélekre valló szép szavak, a melyekkel, mint Timotheus, magát régebb idő óta itt működő lelkész társai szeretetébe s jó akaratába ajánlotta.

Végezetül nemes lelkesedéssel emlékezett meg főiskolánkról s népiskolánkról, ezeknek egyházi nagy hivatásáról, s míg egyfelől a tanári és tanítói testületek jóakaratu támogatását kérte, más felől fogadta, hogy főiskolánk fejlődésének magasatos ügyét minden tőle kitalható módon s eszközzel munkálni fogja.

Ezzel a nagy értékű kijelentésével fejezte be beszédét.

Az utóima s a „Mi Atvánk” elmondása után gyülekezetünk rendes szokásaként a házasulandók kihirdetése következett, melynek teljesítése után a gyülekezetet megáldván, a közénekléssel befejeztetett a debreczeni evl. ref. Egyháznak letekemelő szép ünnepe.

(V. D. M.)

A presbiteriumban.

Az istenisztelet végeztével Mitrovics Gyula Kiss Aron püspök és az egész lelkészi kar kíséretében az egyházépületbe ment, hol a presbiterium tartotta meg az ő beiktatása céljából rendkívüli közgyűlést. A presbiterium tagjai majd nem teljes számban megjelentek, a közönség pedig teljesen megtöltötte a nagytanácstermet.

Első sorban Kiss Aron püspök üdvözölte Mitrovics Gyulát körülbelül e szavakkal:

„Üdvözöllek téged a presbiterium nevében, mint annak legújabb tagját. Nem vagy előtűnk ismeretlen, bár idegen helyről jöttél, ismeretes a te működésed minden protestáns előtt; de mi magunk is sokszor megfigyelhetük azt a zsinaton, a konventeken vitt szereplésed folytán. Fogadd el jme itt gyülekezetünkben a presbiteriumi tagságot, viseld az állást, mely rád vár, erővel megelégedéssel, hirdessed Istennek ígését s visznek majd hozzád keresztelni, el fognak hozzád menni a házasulók, hogy kikérjék a te lelkipásztori működésed által frigyűkre Istenek áldását. Kösd szívűkre a keresztelőknek, kösd szívűkre a házasulókna minden alkalommal, hogy soha ne feledjék a állást, gyermekeiket más egyháznak át ne adják, az új rend engedményeivel; elkiséred majd működésedben a halottakat is, nyujtsd a koporsó mellett, nyujtsd a sir felett a megnyugvás és béke olajágát a gyászolók felé, tedd hogy vigasztaló legyen reájuk a vallásos tudat: Az Isten adta, az Isten vette el. Viseld állásodat boldogságban s szeress minket is.”

Mitrovics Gyula következőleg válaszolt:

„Főtiszteletű és méltóságos püspök ur! Nagytiszteletű egyháztanács! Egy régi tartozásomat rovom le most midőn a kitüntetésért hálás köszönetemet fejezem ki. Nagy mértékben érzem a kötelesség nagyságát, mely e dicső állás elfogadásával vállaimra nohezedik; de biztató rám nézve a tudat, hogy a mindent jól intéző isteni Gondviselés, mely szeretettel vezetett idáig, új munkásságomban is meg fog segíteni s fogadást teszek, hogy lelkipásztori kötelességeimet tehetségem szerint teljesíteni fogom, de érzem, tudom e mellett azt, hogy nagyon szükségem van, mint idegennek, a támogatásra minden irányban lelkészársaim és a

nt. presbiterium részéről egyaránt. Arra is kérek mindenkit, ne feledjük el sohasem és senkivel szemben, hogy a debreczeni ev. ref. egyház mindenkié, tanítsuk, gyámolítsuk egymást mindenben, én különösen kérem, hogy figyelmeztessenek, oktassanak járatlanságomban és tanácsokat megfogadni. Adja Isten, hogy ez a nagy, virágzó egyház virágozzék és gyarapodjék a világ végezetéig.

Könyves Tóth Kálmán azt indítványozza, hogy Mitrovics egyházi beszédét egész terjedelmében nyomassák ki az egyház 1000 példányban. Az indítványt közlekedéssel elfogadták.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester, főgondnok csak ismételheti — ugymond — a mit elnöktársa, a püspök ur mondott s kéri Mitrovicsot, fogadja azokat jó szívevel. Isten segítse törekvésében, tartsa meg soká a haza, az egyház és családja javára. — Kéri, hogy a jelen ünnepély jegyzőkönyvébe a mai beszédek bevétesse, hitelesítésére Tóth Samuel, Némethy Lajos és Dicsőffy József urakat kéri fel.

Mitrovics Gyula egy pár szóval a főgondnoknak is megköszönte a jó kívánásokat.

A bankett.

A presbiterium gyűlése után lakására hajtott Mitrovics Gyula, kit a kapuig újból Dicsőffy József lelkész kísért el. Otthon a rokonság és személyes jó barátjai körében telt el az idő egy óráig, ünnepelve a kettős ünnepnapot.

A „Bika” diszterme délben egy óraker nagyszámu, előkelő közönséggel telt meg, kik között hölgyek is voltak számosan.

Az asztal fejénél Mitrovics Gyula foglalt helyet, jobbról Kiss Aron püspök és dr. Wolafka Nándor czimzetes püspök, kispópost és debreczeni plébános ültek, balról pedig Simonffy Imre kir. tan. polgármester, főgondnok és Rásó Gyula kir. tan., Hajdumegye alispánja. Kivülök ott láttuk még társadalmunk előkelőségeinek sorából a következőket: Kiss Albert orsz. képviselő, Némethy Lajos, K. Tóth Kálmán, Dicsőffy József ev. ref. lelkészeket, Matorny Lajos ág. ev. lelkész, Szunyogh Sándor m. kir. pénzügyigazgatót, Kölcsey Sándor tablai bíró, Wessprémy Zoltan megyei főjegyzőt, Szöllösy János m. t. főügyész, dr. Losonczy Álmos m. t. főorvost, Csath Zsigmond m. kir. posta és távirat főfelügyelőt, Simonffy Béla kir. ügyész, Szabó József főszámvevőt, Abraham László, városi t. főügyész, dr. Magoss György t. alügyész, Hajdu Gyula, Király Gyula, Vecsey Imre városi tanácsosokat, az ev. ref. főiskolai tanári kar tagjai közül Sass Béla akad. igazgatót, dr. Öreg János, dr. Bartha Béla, Toth Samuel, dr. Erdős József, dr. Bacsoni Lajos, dr. Kerészy Zoltán akadémiai tanárokat, Dóczy Imre gimnáziumi igazgatót, Géresy Kálmán, dr. Nagy Zsigmond, Karay Sándor, S. Szabó József, dr. Varga Bálint, K. Kiss József, dr. Gulyás István gimnáziumi tanárokat, Somogyi Pál tan. kep. tanárt, Pénzes Sándor m. es Beszler Károly v. árvaszéki elnököket, Zalai Márk ker. akad. tanárt, Harasnyai Gusztáv és Tatay F. kir. vizsgálóbírák, Dr. Bakonyi Samu, Dr. Benedek János, Juhász Ignác, Szabó Antal, Kovács József ügyvédek, Budaházi Ödön m. kir. posta főtiszt, továbbá Kertész János, B. Nagy János, Kertész Imre, Váczy János, Reichmann Armin izr. hitk

elnök, Bartha Mór nyug. ev. ref. lelkész, Mihálovics István, L. Nagy Bálint, Némethy Sándor, Otrókoci Végh János, Hódy Béla, Jenei Miklós, Szücs Elek, Szabó Kálmán, Dávid Mihály, Kanizsai Endre, Dr. Legányi, Sz. Szabó József, Sz. Szabó László, Harangi Sándor Öry Mihály, Miskolczy Jenő, Boros Izidor stb. stb.

A más helyről egyenesen a beköszöntő meghallgatására összegyűlt nagyszámú közönségből felemlítjük a következőket, akik a banketen is jelen voltak: ifj. dr. Mitrovics Gyula sárospataki főisk. tanár, az ünepelt fia, Bottka Vilmos ügyvéd, Mitrovics Gyula sógora (Vaál, Fejérmegye); Mester István szolgabíró (Szerencs), és dr. Mester Gyula orvos (N.-Kőrös), Mitrovics unokaöccsei, Maklári P. Miklós és Kun Béla főisk. tanárok (Sárospatak); volt tanítványai közül felemlítjük Dömötör Bertalan d.-kassai és Zoványi Jenő s.-földvári Biró Lajos nyírbátori lelkészek.

A menu a következő volt:

Fehér csiga leves.
Barna zöldségleves.
Fogas tartár mártással.
Bélszín crème szószsal.
Báranysült fejes salátával
Kappan kompóttal.
Juh- és tehén — turós csusza.
Tiroli rétes.
Fekete kávé.
*
Asztali bor.
Ásványvizek.

A harmadik fogásnál felállt Kiss Áron püspök s rövid beszédben, melyet az egész társaság állva hallgatott meg, éltette a királyi part.

Utána Némethy Lajos állt fel s a lelkési kar nevében üdvözölte Mitrovics Gyulát ez örömteljes beiktatási ünnepen, körülbelül a következő szavakban:

Engedtessek meg nekem, hogy Mitrovics Gyulát az örömmünnepeken, midőn ev. ref. lelkési karunkba belép, — társai nevében én üdvözölhessem. Sok és fontos teendő vár itt ó reá, a cura pastoralis megalkotása, a belmisszióknak nagy arányokban megindítása, mind az ő munkaerejére, hogy életet öntsön a már-már megdermedt tagokba s képes ő, hivatott erre a munkára, olyan férfi, akiben minden tekintetben képzett munkatársat találunk. — Latván őt itt ülni mellettem, úgy tetszik nekem, mintha most is hallanám, hogy székfoglaló beszédében vallást tett hitéről, Krisztusról, az evangéliumról s Isten aldását kéri magára és nyájára, mint annak leendő pásztora.

Kérem én is a mindenhatót, adja meg neki, hogy hirdethesse szabadon, nyíltan és hosszú időn át, Krisztus tudományát, Isten dicsőségét, építhesse munkás kezeivel az ő országát, De kettős ünnepet ülünk ma, Mitrovics Gyulának neve napja van, kívánom neki, tartsa meg az Isten sokáig s éljen családi körében számos névünnepet, de legyen amellet mind a miénk s legyen sokáig az ő, a legnagyobb ref. egyháznak hű, buzgó lekipásztora! (Kítőre eljenzés, az egész társaság Mitrovicshez siet.)

Mitrovics Gyula állott fel most s rögtön mely csend lett az egész teremben. Megköszöni, az üdvözölő szavakat, meg a szíves fogadtatást, a rokonszenvet és ragaszkodást, a

melyet iránta új otthonában tanusítani szívesek voltak, köszöni különösen a presbyteriumnak, de legfőképpen a presbyterium vezetőjének a főtiszteletű és méltóságos Püspök urnak és a nagys. kir. tanácsos főgondnok urnak. Ő vallást tett hitéről, fogadást tett kötelességei teljesítéséről, de kéri újból, támogassák őt, a jövővenyt tanácsaikkal, ne zárkozzunk el, egymond egymástól, nyissuk meg egymás előtt szíveinket, törekedjünk mindnyájan a tiszta evangélium munkálására. Ő megfogja találni az új körben otthonát, bár nehéz volt otthagyni a régit, kéri ne tekintsek őt se idegennek, ő igyekezn fog a vezetők tanácsain haladni s kívánja, hogy még sokáig támogassák őt, a mai vezetők s Kiss Áron püspökért és Simonffy Imre főgondnokáért üríti poharát.

Utána S o m o g y i P a l a presbyterium nevében köszönti fel M i t r o v i c s Gyulát.

W o l a f k a Nándor püspök, debreczeni plebánus üritett ezután poharat a felekezeti békére. Nekem meggyőződéseim, — ugymond — hogy nekem innen hiányoznom nem szabad. Debreczenben békeesség legyen velünk mindenben és mindenkoron, a felekezeti jó viszony ápolására kell törekednie nálunk mindenkinek, de különösen nekünk, lelkészeknek. A szeretet nem üres frázis, az tényekben nyilatkozik meg s a szeretet vallásának papjai csak kötelességüket teljesítik, ha maguk és híveik körében a szeretetet ápolják s nekem soha más gondolat, más törekvés nem vezetne semmi lépésemre, mint a kötelesség teljesítése. Beestelen volnék, ha nem tenném kötelességemet s bizalommal üdvözölöm új társamat a lelki virágok ápolásában, mert hiszem, hogy ő ennek a szeretetnek, ennek a felekezeti békének apostola lesz. Isten éltesse!

S a s s Béla akadémiai igazgató a főiskola nevében üdvözölte M i t r o v i c s Gyulát.

Dr. Ö r e g János főiskolai tanár arra a férfura üríti poharát, a ki békét hirdet azt meg is tartja, de mindig készen tartja a puskaporat is.

W o l a f k a dr. Öreg szavaira reflektálva tréfásan évődik a témán s szavait eképen végzi: Éppen azért én azt mondom Öreg Jánosnak, hogy ma Gyula napja van, éltesse az Isten sokáig a mi kedves alispánunkat Rásó Gyulát.

D i c s ö f f y József kifejti, mily katasztrófa érte Mitrovics Gyulát, hogy az utazás, a levegőváltás kellemetlenségei rekedtette tették épen beköszöntője napjára. De hiszi azt, hogy ez az indispozíció nem válik hátrányára debreczeni működésében s vissza fogja minél előbb nyerni hangját s egészségét egész egyháza örömeire.

J o ó István élteti a róm. kath. egyháznak jelenlevő lelkészét és tanácsának több tagját.

W o l a f k a reflektálva viszont a ref. presbyteriumot élteti.

K u n Béla sárospataki jogtanár M i t r o v i c s o t és választóit, valamint Debreczen sz. kir. város polgármesterét élteti.

S i m o n f f y Imre mint polgármester üdvözli itt léte óta immár harmadszor M i t r o v i c s Gyulát.

S z a b ó Lajos nyírbátori lelkész a felső szabolcsi egyházmegyei lelkészek közül azoknak, kik tanítványai voltak, a megbizásából élteti Mitrovics Gyulát.

M i t r o v i c s Gyula röviden a polgármestert, a tanácsot és a polgárságot élteti.

Végül D á v i d Mihály a tanítótestület ragaszkodását és tiszteletét fejezi ki Mitrovics iránt.

Ekkor már 4 óra felé járt az idő s asz talbontás következett, a társaság szétszózlott Mitrovics Gyula is takására vonult vissza.

Gyula napja.

Mitrovics Gyulának ma kettős ünnepe volt, nevenapja lévén. Ezt ünnepelte otthon a család s számos üdvözölő is a hívek közül. A delután folyamán K i s s Áron püspök, D ö m ö t ö r Bertalan, duna-tassi lelkész, (ki Mitrovicsal együtt járt külföldön), valamint Z o v á n y i Jenő, t.-földvári lelkész, Mitrovics volt tanítványa látogatták meg lakásán s fejezték ki előszóval is jókívánataikat és örömeizelmeiket.

Üdvözletek.

Táviratokat kapott Mitrovics Gyula e többek közt:

K e r é s z y István sárospataki tanártól: Légy boldog új hazádban kedves családdal.

V. K r ü z s e l y i Bálint m.-szigeti tanártól.

N a g y Ignác miskolci ref. lelkészől.
S z ü c s Sándor harkányi ref. lelkészől.

H. K i s s Kálmán nagykőrösi tanártól. Az ige nyerjen szíveket a Dévai és Meliasz városában, üdvözöl Kiss Kálmán.

Dr. J o ó Imre nagykőrösi tanártól.

N a g y m á t é Albert f. szabolcsi h. esperestől.

G a s k ó Gyula volt sárospataki főiskolai széniorától.

B u z a János sárospataki tanártól: A kettős ünnepély alkalmából fogadja nt. ur legőszintébb üdvözlőnként és legjobb kívánatainkat, Buza és családja.

S z a b o l c s k a Mihály felfalusi lelkészől: Tisztelettel és szeretettel üdvözlik a görényi havasok aljából s áldást kívánnak életére Jánosi Béla és Szabolcska Mihály.

S á r k á n y Imre gálszécsi ref. lelkészől, Mitrovics sógorától.

V a s Mihály demecseri ref. lelkészől. Levelek érkeztek: R a d á c s i György,

K é r é s z y István, Szinyei Endre sárospataki tanároktól és dr. K u n Zoltán főisk. orvostól, s még másoktól.

Az este folyamán összegyűltek Mitrovics lakásán az ünnepélyre ideérkezett rokonai u. m. B o t t k a Vilmos vaali (Fehérmegye) ügyvéd, M i t o v i c s sógora, M e s t e r István szerencsi szolgabíró, Mitrovics unokaöccse és testvére dr. M e s t e r Gyula nagykőrösi orvos nejevel, és M a k l á r y P. Miklós sárospataki tanár, leányával, Ilonkával, ifj. Mitrovics Gyula jegyesével, továbbá a család régi jó barátai; dr. B a r t h a Béla főiskolai tanár egész családjával és K o h á n y i Gyula nejevel, s a legvidamabb, bizalmas jókedvben töltötték el az estét. A társaságban maga Mitrovics élénk részt vett, bár rekedtsége folytán, mely a beszéd s különösen a bankett óta nőtön-nőt és mára kora esti órákban pihenésre kényszerítették. A társaság a legjobb kedvben 11 óráig maradt együtt.

Ujdonságok.

* **A Csokonai-körből.** A Csokonai-kör választmánya f. évi április 14. napján d. u. 5 órakor a főiskolai nyilvános olvasóteremben ülést tart. Tárgyak: 1. A számvizsgáló kizottság jelentése 2. A múlt évi működésről szóló jelentés. 3. Folyó ügyek.

* **Verekeszt egyet közgyűlése.** A verekeszt egyet rendes közgyűlése ma d. u. 3 óratól kezdődőleg tartja meg a vármegyei ház nagytanácsstermében gr. Dégenfeld József főispán elnöklése alatt. A közgyűlésen, mivel fontos tárgyak vannak kitűzve tárgyalásra, sokan vesznek részt.

* **Eltiltott házalás.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter tudatja Debreczen szabad királyi város törvényhatóságával, hogy Nagy-Kikinda rendezett tanácsu város azon szabályrendeletét, melylyel nevezett városban a házaló kereskedés eltiltott, jóváhagyta.

* **Katonai felülvizsgálat.** A katonai vegyes felülvizsgáló bizottság folyó hó 16-án a Pavillon-taktanyában, gróf Dégenfeld József főispán, elnöklése alatt ülést fog tartani. Az ülés tárgya: 60 hadköteles előállítás.

* **A debreczeni önkéntes-tűzoltó testület parancsnoksága** folyó hó 26-án délután 3 órakor a tűzoltó őrtanyán XIX-ik évi rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A parancsnokság évi jelentése. 2. Számvizsgálók évi jelentése. 3. A jövő évi költségelőirányzat. 4. Indítványok. 5. Parancsnoki helyek betöltése választás útján. 6. Számvizsgálók választása. Indítványok az alapszabályok 21. §. 7-ik pontja értelmében a közgyűlés előtt 8 nappal a parancsnoksághoz nyújtandók be.

* **Öngyilkos cselédlány.** Mérges Zsuzsanna, Weisz Mártonnénál volt alkalmazva mint cseléd, Nagy-uj-utca 1698 sz. házában. Magaviseletén, a ház lakói, semmit sem vettek észre, a miből életuntságra következtethettek volna. Ma reggel a kútra küldötte asszonya, de kimaradása nagyon hosszúnak tűnt fel előtte, különösen akkor, midőn meglátta hogy a vizes bádógokat nem is vitte el magával, kerestetni kezdte, de sehol sem akadta rá. Ugy reggel 7 ó. tájban felment Weiszné a padlásra, de szinte visszahökken az életelű borzalmas látványtól. Az egyik szarufán jött függött ruháskötélre hurkolva a nyaka, cselédje Mérges Zsuzsanna. Az életnek már semmi nyoma sem volt az eltorzult arczon. A házbeliel segítségével azonnal levágták és levitték a padlásról, s rögtön előhívott Dr. Palay Béla orvos már csak a halált konstatalhatta. A rendőrséget is azonnal értesítették az esetről és egy rendőr tisztviselő is ment a helyszínére. Az agyon egy aszsonyához címzett levelet találtak, a mely eredeti orthographiával így hangzik:

„Kedves nagysága kérésem ez a pár soral hogy ne tesik rám baragudni, mert muszáj vagyok vele ezt mert tovább nem tűrhetem és ara is kérem hogy a ruhámat és a béretem tesik átadni néneimnek már én irtam neki, ezal tisztelem és csókolom mingyjókat isten velők és a kis tubiczát tegyék én hozam a sirba, hogy otis velem legyen a siromba és azt a levelet tesik röktön elküldeni ami oda meg van írva.“

A levél hátlapján a következő pár sor van:

istenem istenem
n-teremes többien szivet
aki így tuggon igaz szivhül szeretni
mert nagyfájdalom ezt elszenevni

A kis tubicza alatt galambját érti. — A rendőrség intézkedésére a hullát a közkórház halottas kamrájába szállították.

* **Bűnügyi végtárgyalások sorrendje.** A debreczeni kir. tvszéknél a következő bűnügyekben fognak ápr. hó 13—17-ig végtárgyalásokat tartani: Marjalaky Károly s társai ellen hatóság elleni erőszakért. Schvarcz Albert ellen, sikkasztás vétségért. Pintér Ma-

gyar István s társai ellen, lopás és orgazdaságért. 15-én, szerdán: Szathmári Ferencz ellen, nyilvános rágalmazásért. Báró Boxberg Győzőné s társai ellen, magánlak megsértésért. Sári Mihály s társai ellen, súlyos testi sértesért. 16-án, csütörtökön az ítélet kibírdetések lesznek. Apr. 17-én, szombaton: Sinai Károly ellen sajtótárgyalás, becsületsértés és rágalmazásért.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó rokonok és ismerősök, kik felejthetetlen jó emlékü nőmnek és gyermekemnek végtisztelesség-tételénél megjelenni szivesek voltak s ezáltal fájdalmunkat enyhítették — fogadják ez uton is hálás köszönetünket; ugyszintén a Csokonai nyomda személyzete és a könyvkötő urak is észrevétőkért. Bőör Kálmán, Juhász József és neje.

* **Időjelzés április 14-re:** Hősülyedés, helyenként csapadék, szeles.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk —

Ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök Szilágyi Dezső.

Kormány részéről jelen vannak: Báuffy Dezső báró, Darányi Ignác miniszterek.

Napirend előtt Ugron Gábor kívánta, hogy a kvóta bizottság határozatát a képviselőkkel közöljék.

A földmívelési tárca költségvetésének tárgyalásán Szalay Imre, Darányi Ignác miniszter és Lits Gyula beszéltek. A lótenyésztés vételeinél Ugron Gábor fejtegeti a lótenyésztés kiváló fontosságát s kívánja, hogy a miniszter rendezze be a fogarasi ménest magyar fajú tenyésztésre, de másutt, alkalmas helyen.

Ivanka Oszkár és Károlyi Sándor gr. beszéltek utána röviden.

Tiszta István tisztá magyar fajú ménes felállítását kívánja.

Még Horváth Gyula és Okolicsányi László beszéltek.

Ülés vége 2 órakor.

Pestmegye székházából.

Budapest, április 13. (A „Debr.“ ered. táv. Pestmegye ma evnegyedes közgyűlésén jelent meg először Kossuth Ferencz mint bizottsági tag s mint ilyen zajos ovációkban részesítették.

Számos felszólalás után egyhangulag elfogadták Györmegye átiratát az önálló vámtérület érdekében, a soproni köriratot pedig hazafias megbotránkozással utasította vissza a közgyűlés.

Wekerle és az Országos Kaszinó hamis kártyái.

Budapest, április 13. A Debr. ered. táv. Wekerle Sándort, az Országos Kaszinó elnök-igazgatóját igen kellemetlenül érintették az utóbbi napok botrányai s ennelfogva azt indítványozta, hogy a kártyajátékot tiltsák ki a kaszinóból. Az indítványnak sok ellensége van ezért Wekerle kabinet-kérdést csinált az ügyből.

Meggyilkolt kórházi portás.

Budapest, április 13. (A „Debr.“ ered. táv.) Az irgamas rend budai, Zsigmond-utcai kórházának portását tegnapeste baltával levágták. A portás szörnyet halt. A tettes még ismeretlen, a dolog valószínűleg bosszu műve, a gyanu Bakonyi kórházi szolgát terheli,

Széchenyi lovasképe a nemzeti kaszinóban.

Budapest, apr. 13. (A „Debr.“ ered. táv.) Zichy Jenő gróf az ezredéves ünnep emlékére a tavalyi Széchenyi lakoma után elhatározta, hogy Széchenyi István gr. lovasarczképét lefesteti a nagy terem számára. A képet Pallik Bélánál meg is rendelt s tegnap nagy ünnepségek között leplezték le.

Színház és zene.

Hentallerné Pauli Mariska urnó vendégszereplése.

I.

A kornevillei harangok.

április 11.

A debreczeni művelt közönség nagy öröme a kitűnő művésznő Planquette örök szép zenéjü operettjében, a kornevillei harangokban lépett föl szombaton, f. hó 11-én este.

Legelőször is azt jegyezzük meg teljes elismeréssel, hogy az előhatadt szini időszak daczára a közönség zsufolásig megtötte a színházat és még a másodemeleti páholyok is egytől-egyig mind elkelet k.

Mikor a kedves művésznő Serpolette aranyos kedvü szerepében megjelent a színen, a közönség meleg rokonszenvvel fogadta s lelkes tapsviharral tüntette ki, a mely minden jelenésének, minden énekének végén megismétlődött és a bajos művésznő minden készsége mellett is alig győzött eleget tenni az ujrázó közönség megmegülő kívánságának.

Nem is csoda!

Nem, egy felől azért, mert Planquette zenéjében annyi öserejü melodia van, hogy dalai ezernyi-ezer hallás után is még mindig frissek, bájosok és zengzetesek. De másfelől a zajos siker kulcsát az Istentől ihletett művésznő egyénisége képezi. Nincs a magyar színpadnak ma énekes művésznője, a kinek a hangja a Hentallerné hangjával kiállana a versenyt egy tekintetben: gyöngéd, ellenállhatlan búbaj dolgában. Mintha nem is éneket, hanem az aeolhárfa önkényt támadó melódiáját, vagy a rejtődze futó erdei patak édes csobogását, örökre vidám csörgését hallanánk. S ezt a páratlanul finom, édesen csengő hangot a színművésznő gondos alakítása, bravuros játéka, fürge mozgása és mindig discret actioja olyan értékes kincscse emelik, a mely méltán kelt rajongást a művésznő iránt tisztelő óriás seregében.

Ez a tisztelő rajongás, ez az önfelelt gyönyörködés kísérte mostani első vendégföléptének minden egyes phasisában s a magunk részéről is hódolva nyújtjuk át neki őszinte elismerésünk babékoszoruját.

Rajta kívül főleg Tiszayné Ellinger Ilona urhölgy költötte föl a közönség rokonszenvét, a ki Germain szerepében igazán csinosan játszott; szépen énekelt és egészben véve gondosan megrajzolt szép alakítást nyújtott. Örvendünk rajta, hogy ujabban többször érdemesíti közönségünket az ő kedves művészetének élvezetében s óhajtjuk, hogy minél gyakrabban legyen alkalmunk ő benne gyönyörködni.

Tiszay Dezső Gáspár apó dramai jellemét igen szépen domborította ki s megrázó hűséggel játszotta meg. Éneke is precíz, szép kiejtésű volt.

Nem mondhatjuk ugyanezt Horvát Arnoldról, a ki igen szép tenor hangzal rendelkezik ugyan, de kiejtése magyartalan-idegen jargon-hatása erzik meg rajta, a mi a debreczeni orthodox-magyarfüleket nem érinti kellemesen.

A többi szereplőkről semmi feljegyezni valónk nem akadt.

II.

Az igmándi kispap.

Debreczen, április 12.

Berczik sovány mezejü népszínművét, az „Igmándi kispap“-ot választotta Hentall-

Erné Pauli Mariska urnó második vendégléptének tárgyául.

Az előadó művészet hatalmát az ilyen darabok mutatják meg a legvilágosabban. A lelket, a mely gyújt, éleszt, ébren tart, emel, elragad, elbájol, megnyugtat s kibékít, ezt mind a művész vitte bele a darabba, mert az magában véve meg lehetetlen vértelen, bágyadt, mozogni is alig képes anny.

Sokszor láttuk már itt mi nálunk is, kiváló erők előadásában is az Igmándi kispapot de legalább mi előttünk, mindaddig nem volt lélektanilag kellőleg motiválva Nagy Ferencnek, a kispapnak az az elhatározása, hogy a papi ruhából kivetkőzzék s szerető szüleit olyan nagy bánatba taszítsa.

Az este végre megértettük. Ha olyan volt Eszti, Nagy János tanító gyámleánya, a milyennek Hentallerné Pauli Mariska előttünk bemutatta, akkor egészen természetesnek találjuk nemcsak azt, hogy egy kispap, hanem azt is, hogy a megyes püspök egész káptalanjával egyetemben kivetkőzik érte a reverendából.

Kedves művésznőknék tegnap este aranyos jó kedve volt. Olyan vígan, olyan fürgén szokdéselt, olyan szívet el- és megfogólag dalolta azokat a szép magyar nótákat, hogy még tán a kőszentek is meghódította volna, nem csak azt az érzékeny szívű, fülig szerelmes Ferenczet, s minket, a szintén hus-verből való s a gyönyörűség iránt fogékony hallgatóit. És mikor öröme bubánatra vált, mikor a keserűség fehérje arnyékot vetett gyönyörű homlokára, akkor is vele éreztünk, vele busultunk s vele reménykedtünk.

Igazán nagy hála kötelezett bennünket a kedves művésznő nemcsak azzal a közvetlen gyönyörűséggel, a melyet szép játékából s bájos dalából merítettünk, hanem különösen azért, mert a magyar népszínmű jövődjéért aggodó szívünknek megnyugtató édes reménységet adott. A míg ilyen törőlmetszett nemzeti zamatu alakítást láthatunk, aminőt ő tegnap este bemutatott, addig nincs okunk aggodni a magyar népszínmű jövődjéért.

A többi szereplők közül a legzajosabb sikert K a p o l n a y I. érte el Lazsák Zsuzsa, vagyis Stella szerepében, a melyet bravurosán és finoman kihegyezett komikummal rajzolt meg.

Kitűnő volt S a n d o r Emil, Nagy János tanító szerepében. Ezt a pompás alakot jobb alakításban még senkit sem láttuk.

Nagyon értékes alakítást nyertünk tegnap este is L u b r i n c z Juliától, a ki Erzi asszonyt, Ferencz anyját játszotta.

Pompás, törőlmetszett plébános volt H e v e s s y Gábor ugy maskban, mint játékban és gesztusban.

H a d a y, K i s s n e, R ó z s a h e g y i es M e z e y szintén jól megállták helyüket.

G ö n d ö r maszkja kirívó, játéka karikatúra volt. Tőle jobb is telik, ha izlése finomodni fog.

(Dr. N. Zs.)

Hentallerné Paula Mariska. ez alkalommal még két darabban lép fel. Ma hétfőn este, L i l i b e n az ő legremekőbb alakításában lesz alkalma gyönyörködni közönségünknek, holnap pedig a »H o l t o m i g l a n e« című énekes életképben. Ez utóbbi fellépésének érdekességét nagyban emeli az a körülmény, hogy betétül Káldy Gyulának, a m. k. operaház ez időszerű igazgatójának régi magyar dalai közül fog néhányat, köztük a »Csalogány« című remek darabot énekelni. Így az ő holnapi fellépésének kettős érdeke lesz. Bizonyára sokan lesznek, a kik Káldy remek dalait a Pauli Mariska gyönyörű énekében vágyva-vágyva meghallani.

* **Hangverseny.** A fő- és székvárosban általános előismeret aratott fiatal hegedőművész Friedmann Sándor helybeli zenedei tanárunknak Friedmann Józsefnek testvéröccsének

pár napot városunkban töltött. Magán társaságban volt alkalmunk hallani játékát s elmondhatjuk, hogy nála a káprázatos bravour csak eszköz, az édes és finom hang fejlesztésére s az érzelem és szenvedély, minden árnyalatának tolmácsolására, mellyel hallgatóját magával ragadja. Friedmann Sándor ur, Hubay Jenőnek méltó tanítványa mint halljuk jövő pénteken f. hó 17-én este a zenedei diszteremben hangversenyt szándékozik rendezni, melyre a műértők s általában a művelt közönség figyelmét annál nagyobb készséggel hívjuk föl, mert e hangversenyben, mind a műsorba veendő egyes darabok, mind a közreműködők tehetsége nagyfokú művelzettről kezeskedik s mert az előttünk előre jelzett olesó helyaráknál fogva oly kedvező alkalom kínálkozik e hangversenyben, hogy annak meghallgatását nem győzzük elég melegen ajánlani. Itt az alkalom egyúttal annak megmutatására is, hogy fejlett műérzékkel bíró közönsége van városunknak, mely megérteni és pártolni is tudja a zeneművészeket, kik a közönyösség hírébe jutott Debreczent évek óta majdnem tüntetőleg kerülik.

A csodaváros.

(Fővárosi levél.)

Budapest, ápril 11.

Minél jobban közeledik ama bizonyos május, annál jobban el vagyunk — csodálkozva. Mi minden lesz még itt, ha az így megy tovább? Hová fogjuk fokozni a látványosságokat és a rendkívüliségeket, a nagyszerűségeket és a bámulatosságokat? (Még hozzá a drágaságot és az igényeket!)

Már most is kezdünk magunkkal nem birni. Ha egy ur éjjel után kilep a koresmából, és — jó hangulatban lévén — eszébe jut, hogy vásárolt ugyan egy esti lapot, de azt még nem olvasta el, nyugodtan hozzáfog az olvasgatáshoz éjjel után, az utczán jarkálva. S ha ezt véletlenül épp az Andrássy- vagy a Kerepesi-uton cselekedte, a hol a sok villamos gömb szinte egymást éri, el is olvashatja a maga újságját, a míg hazaér s utközben unatkozni nem kell. De ugyanaz egyéniség már hajlandó nagyokat és erőseket meletálandkodni, ha a rejtett Almásy-utczán vagy messzi Boráros-teren hasonló erős éjjeli kivilágításra nem talál, pedig bol talál efféle a világ bármelyik nagyvárosában.

Mert odáig jutottunk, hogy bizonyos dolgokban funigáljuk Páris, Londont, Kecskemétet. — Mert Párisnak lehet rendkívüli forgalma, sétáló közönsége olyan sűrű és szép, hogy ott kóborolni valóságos nagy gyönyörűség számba mehet: ámde a mikor mi, ugy egy szép tavaszi nap delén megindulunk a koronaherceg-utczán, vagy delután az Andrássy uton kiállunk Parissal versenyezni: tömegben és minőségben egyaránt.

London a maga földalatti vasutjával lehetett eddig nagyra. Oh, milyen kicsinytől törpül London teringétét, az egy kissé merész: az előttünk eltörpülő London! amikor megpillantja a mi földalatti vasutunkat! Ez egyetlen a maga nemében — hirdetjük és be is bizonyítjuk. Mert London »alföldi« vasutján a sötétség, a korom, a füst öli az embert, a mi vasutunk ellenben világos, tiszta, elegáns szalonjátékszer, hanem azért két perc alatt tesz meg egy kilométert, a legnagyobb forgalmu városban. A mire oly vicziális nem is képes, akar hogy siet is. A mi pedig Kecskemétet illeti, hát lehetséges ott, az összes utczákon egyjűleg támadó forgószélben es akkor a por, mint nálunk bármelyik egyetlen utvonalon a legkisebb szellő sóhajtásra is? Nem lehetséges Páris, London és Kecskemét tehát jelenképpen tul vannak szárnyalva, s ezért Budapest méltan tarthatja magát — de tartja is — csodavárosnak.

Az a legendaszerű nagy por különben arra való, hogy az elbizakodottság tulságosan a fejkbe ne szálljon, inkább a por. Emezt sokkal könnyebb elviselni: lám, holmi kasznókat is az elbizakodottság fog tönkretenni.

Mert ama bizonyos kaszinó, a melyben most egyre-másra sülsük ki a legesufabb kis stiklik. — a melyeknek még folytatásával is kecségeti a lapok a közönséget — bizony a nagyozástól fog tönkremenni. Mert miből támadt az a kaszinó? Abból, hogy a nemzeti nagyon is fényes volt, tulságosan megvaló-gatta a maga tagjait. S vajjon ebből az következik, hogy az uri, de amabból már kisorsult reteg kevésbbé pazar és kevésbbé exkluziv klubbot alakít? Dehogyan: épp ellenkezőleg. Meg fogja mutatni, hogy vagyok olyan legény, sőt még különb. És a nagy hivalgásban elment az — utánzásig. Mert amannak a Kossuth-utczában van palotája, emez is ott rakta meg a maga fészket, pardon! palotáját. Sőt sokkalta pompásabb amannal. A mely színbazban az egész sor zsöllét bérelt, emez rögtön odaplántálta magát a másik — háta mögé, mert előtte már helye nem volt. Tagjának toborzásában még válogatósabb, mint amaz volt és az utánzóban még erősebben és merészebben kártyáztak, mint amabban. Mert a kártyázás mérvétől, nagyságától, a kozzkára tett penzek mennyiségétől lúgn valamelyik fővárosi kaszinónak az előkelősége. Sőt azt lehetne mondani, hogy minél vesztebb híre van valamely klubnak, annál nagyobb dicsőség annak rendes tagjaul tartozni. De minthogy a másolatnak mégse jutott elég az előkelő, de gazdag rétegből, a gazdag, de nem régen előkelőt pedig kizárta magából: támadtak a hamis kártyázók és bizony olyan kelletlen kis betegségbe ejtették a derék egyesületet, a mely ha meg nem öli is, az orozája szintén bizony megszápasztá egy kis időre s legalább érdekes beteggé teszi. De széppé nem.

Hanem azért mi többiek folytatjuk a magunk elbizakodottságát és nagyon jól esik magunkat mellette. Aztán van is rá okunk elég. Nem is szólván meg a millenári programmpontokról, azok nagyszerűségeiről (s oh! vajjon lesz-e felhő elég szívtelen, hogy egy záporral, vagy hideg esővel ennek a gyönyörűségeit tönkre tegye?) itt van maga a kiállítás, a melynek a csodálatossági felül fognak mulni minden várakozást, tul fog az haladni minden elképzelhető igényen! Sőt még a kiállításról sem kell beszélünk, mikor itt van maga a legbámulatosabb keret, nem is a főváros, de a mi vele jár.

En nem is tudom hamarjában, hogy az idsgeneknek és az ő pénzüknek minő reneteg ideözönléset vérjuk? Mert, hogy országos kaszkákat nyitogatunk a pénzüknek és renetek boteleket a személyüknek, az kétségtelen. Itt van például a Feszty-panoráma, a magyarok bejövetele. Már ebben a műfajban pompásabbat, nagyobb szerűt és minden ember által inkább megnézendőt igazán nem lehet el sem lehet képzelné; nemcsak tárgyánál, de földolgozásánál fogva is olyan, aminőt másikat egyhamar képzelné sem lehet de nem is kell. Hát ha van némi szükséglet panoráma nezésre, ez annak tökéletesed megfelelt. Ámde a värekozás olyan rendkívüli, hogy a vállalkozók azt hiszik: elfér itt még panoráma bőven! Es tényleg nekifognak és építenek, festenek és berendeznek még egész sor panorámát. Mint a nagy gázgyárak téglahomborjai, ugy támadnak a panorámák a liget mellett egymás után. Dante poklát ábrázolja az egyik, Szobieszki csatáját a másik, valamiféle más nagy dolgot a harmadik, s ki tudja, mikorra a kiállítás megnyílik, nem támad-e meg melleje negyedik vagy ötödik?

Aztán az egyébb mulatóhelyek, mennyi lesz még itt, a hová okvetlenül el kell menni a szegény magyar embernek, hogy kinevesék érte, hogy »meg ezt sem látta? Igazán nagyszerű!« Mert ezzel a gunyos szóval szokták fogadni a többi turisták azt a turistát, a ki veletlenül épp azt az egy hiábavalóságot nem látta, a mit azonban őék veletlenül láttak.

A sok nagy orkem mellé most építenek még kettőt, természetesen sokkal nagyobb szerűt, mint az előzők. Arról bizonyosan azt fogja tartani minden jámbor vidéki, hogyha valamelyik el nem menne, halálos mulasztást.

követne el. De még új színházunk is lesz, hogy is lennénk el a nélkül. Arénánk száma is meg fog szaporodni.

Aztán jönnek az öreg ágyúk: Ős-Budavára meg Konstantinápoly. Mind a kettő bámulatos körvonalakkal emelkedik ki a földből már is. Az egyik csodálatos meneteket, csoportozatokat meg balletet ígér; a másik kolosszális csoportozatokat, meneteket és háremet helyez kilátásba. A korcsmáiról egyik se szól, pedig mind a kettőnél ez lesz a legtöbb, még pedig nagyon valószínűen nő-kiszolgálással.

Általában a nők, nekik szegény bájoskák-nak rendkívül nagy szerepük lesz ezen a mi világ-akadalmunkon. Már a tíz év előtti kiállítás alatt is elbámultunk azon, hogy honnan jön az a rengeteg csinos, kedves és mindenekelőtt bájós lány, aki a kiállításban foglalkozást talált és és meglehetősen sokat töprengtünk rajta, hogy mi lett belőlük, hogy tudtak megélni a kiállítás elmúlt után? Pedig amaz a kiállítás sokkalta kisebb volt, mint a mostani és ezek a külső látványosságok akkor teljesen hiányoztak. Most azonban, legalább már is kiszámítani lehet, valóságilag néhány ezerre tehető azoknak a lányoknak a száma, a kik mosolygóvá fogják tenni még a vizrajzi osztály komor pavillonját is és derűt fognak kölcsönözni a vasipar kiállított kolosszussainak. A külső, most említett látványosságok pedig bizony nem az emlékezzünk régiekről-re lesznek bázisozva Ős-Budavárnál és nem a mozlimék iránti rokonszenvünkre Konstantinápolynál, hanem arra, hogy tömördek lesz bennük a fölszolgáló, tanzó, föl- és levonuló, látványosságot szolgáló szép szolgáló-lány Hát hiszen igaz, hogy nincs annál szebb látvány a világon, de csak nem csinálunk leányvásárt a millenniumra?

(Nem is olyan fekete az ördög, mint a minőnek festik, s azért az itt elmondottakat kérem egészen bizalmasnak tekinteni, hogy esetleg le lehessen tagadni. Mert hiszen tudni jó mindent, de bevallani nem kell semmit, csak a mit éppen muszáj.)

Hát még a kiállítás. Micsoda egy csodaváros az már is. Az már igazán olyan szép, hogy arról beszélni sem lehet.

Adorján Sándor.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár. nyitva kedd, esütő-
őkon és szombaton este 6-7-ig.
Nyilvános olvasóterem. Hétfőn, szerdán és
szombaton d. u. 3-6 óráig.
A kir törvényeséknél jegyzőiroda nyitva
hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnep
napon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a be-
adványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u.
3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.
A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli ke-
releteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz ked-
den és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelen-
belnek minden szerdán.
Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában
nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt
11-12 óráig.
Muzeum. a kollegiumban, nyitva van vasár-
naponként d. e. 10-12-ig.
A Gönczy-egyesület „Otthona” a keresk-
kadémiá palotájában
Anyakönyvi hivatalos órák:
Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11-12 óráig.
Kedden)
Szerdán)
Pénteken) 9-11 óráig.
Szombaton)
Délután:
Minden hétköznap) 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt) 9-12 óráig.
Sz. Dávid Istvánnál zene-estély: Vasárnap
terez Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyar
Vestvérek

A berlini magyar egyesület jubileuma.

A Berlinben lakó magyarok szép ünnepet
ültek szombaton a német birodalom fővárosá-
ban. Egyesületük, mely a magyarság központ-
ját képezi az idegen világban, az idegen em-
berek közt, félszázaddal ezelőtt alakult meg.
Egyesek lelkesedése hozta létre, sok viszón-
tagságon ment keresztül, időnkint el is tűnt,

vagy legalább is csendeskén, alig észrevehető-
leg működött, majd ismét, ha elmúltak a nehéz
napok, ujult erővel, fokozódott lelkesedéssel
gyűltek össze honfitársaink, hogy fentartsák,
felvirágoztassák azt az azilumjukat, a hol egy-
más közt vannak, és a hol oly jó esik
lenniök.

A program egyik kiváló pontját ké-
pezte a következő lendületes költemény el-
szavalása:

Magyar ünnep Németországon.

(A berlini magyar egyesület 50-ik évi jubileumára.)
Üdv a kölföldnek, mely nem idegen,
Mert a magyart fogadja szívesen!
Ily honnak üdv, mert itt tanuljuk meg mi
Hazánkat jobban, — s másét nem szeretni!
Oh, szent a honfi érzés véghetetlen,
Nincs szíved, ez ha nem lángol szívedben;
S mely önföldén találja az eget;
Határtalan a honszeretet;
Határtalan, bár szűkkörű határa,
Mert rajta tul bevégeződik világa;
S honszeretőbb nincs nemzet a magyarnál,
Hisz' élte nem más ezer évi harcuzal;
Történetének tiz nagy százada
Egy szó, vérevel írva: a hazá!
De mégis, mégis van egy szentebb eszme,
Mit nem lelünk az anyakeblen itt,
Csak sors szeszélye által száműzve,
S mely hontalanságunkban üvezit,
A hazá a harez, — óh de ez a béke,
S ez eszme: a népek testvérisége!

Im, meglelé egy nagy nemzet magát,
Egy honhoz érve száz győzelmen át!
Mint Európával vitt Árpád s Attila:
Ő Nibelungi-harczát csak mos vitta!
Egy és szabad lón, — s így jobbot adott
Nekünk, kik egyek vagyunk s szabadok!
S küzdött ezerszer a magyar s a német,
De új harcztól e két nép sohse félhet,
Mert egymás ellen frigyét törve, mi
Önnömagunknak volnánk elleni.

S im, a nagyország, szíve közepett
Egy csöpp magyar hazának ad helyet,
Lám, és itt hire sines beolvastásnak,
Németgyűlölet, vagy magyarfalásnak,
Mi magyarul szólunk s ök németül
Egymást azért megértjük emberül.
A magyar vendégszeretet övék,
S a német szorgalom karunkban ég.
Hol ily nemes verseny: csak ott az élet,
S hol bizalom van: nincs előítélet.
S a nemzetek egymás iránt mi gyakran
Idegenek! s ez idegenség honnan?
Mert félve rejtik egymás lelkületjét;
Ha jobban ismernék, jobban szeretnék!
Hazánk' szeretve, együtt haladunk
Félszázad óta, mert közös utunk
Népvándorlás a modern új kornak,
Hol karba-kar, mind egy nagy tetre

[forrnak,

A népeknek itt kell haladniok,
S az emberiség czelhez érni fog,
Mert világszabadságra semmi más,
Egy ut vezet: a polgárosulás!

Mint a serény méhek távol határra
El-zállnak meztől virágról-virágra,
S a virág kelyhe nem veszt kellemeből,
Míg a köpünek sejtje épül:
Száltak ti hűn, bár elhagyván hazátok,
S a hon köszönt, mert érte faradástok.
Nem vagytok a kölföld magyarjai:
És hazá térek, ha a hazá hi!

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

április 9.

a) Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű.
Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban
— krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klg
sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320
klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép pá-
ronként 251-320 klg. sulyban 47-46 krig. 5. Fialat
könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) —

45-46 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként
280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép
páronként 220-280 klgig terjedő sulyban) — 45
krig. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban)
43-44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon
felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként
220-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (pá-
ronként. 220 klgig. terjedő sulyban 44-45 krig. Ser-
tés létszám 1896 évi ápril hó 3-ik napján volt kész-
tetben 13873 drb. 1896. ápril hó 4-6-ik napján felhaj-
tatott — drb. 1896. ápril 4-6-ik napján elszállított
756 drb. 1896. évi apr. hó 7-ik napjára maradt
készletben 12877 drb. hozott-sertés forgalom válto-
zatlan.

Hentallerné Pauli Mariska urnó bucsufellépte.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 150 sz. Páros bérlet 150 sz
Kedden, 1896. ápr. 14-én:

Holtomiglan.

Énekes színmű 4 felvonásban. Irta: Rutkai
György Zenéjét szerzette: Konti Jozsef.

(Rend. Hevessy.)

Személyek:

Özv. Molnár Jánosné	Kissné.
Erdei Juliska	H. Pauli M.
Zengő Mária Jozefa	Borcsayné.
Hajdúfalvi Hajdu Róza	Kápolnay.
Halmás Lajos, fodrász	Haday S.
Holló Endre	Könyves.
Varga János, szabó	Mezey.
Irma, felesége	Makó.
Garas János	Saudor E.
Világ, tanár	Göndör.
Gelbgieszer Armin hordár	Ifj. Németh.
Lantossi M. fodrász segéd	Rözsahgyi.
Józsi, fodrász inas	Galyassy P.
Mentő orvos	Kozma.
Korcsmáros	Lenkeffi.
Pinczer	Nádassy J.
Pinczer leány	Kereszhelyi.
Első) rendőr	Boros.
Második)	Gondos.
Czigány	Takács J.
Czigányok, vendégek. Történik: Budapesten.	
Idő: jelenkor,	

VASUTI ENETREND.

1895. október hó 1-től.
(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indúl.

Budapest-felé	gyorsvonat reggel	8 ó. 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.
	este	10 ó. 31 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé ¹⁾	délután	3 ó. 48 p.
	minden kedden déli	12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este	8 ó. 15 p.
Szatmár-M-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.
Szatmár-M-Sziget felé	este	8 ó. — p.
	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 15 p.
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	reggel	8 ó. 25 p.
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	este	8 ó. 05 p.
Szerencs-S-A-U.-Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p.
H-BössörményB.-Szt.-M. felé máv-ról reggel		5 ó. 48 p.
	vasártérről	6 ó. 04 p.
	máv-ról	délután 3 ó. 57 p.
	vasártérről	4 ó. 10 p.
F-Ahony felé máv-ról reggel		5 ó. 00 p.
	vasártérről	5 ó. 13 p.
Ohat-Köcs-Poigár felé máv-ról d. e.		4 ó. 12 p.
	vasártérről d. u.	4 ó. 22 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.		

¹⁾ P-Ladánytól gyorsvonat.
²⁾ Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.

Budapestről-Debreczenbe indúl.

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. » Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
» 2 ó. 40 » » sz. v. (Püspökladányig 9 ó. 15 p.	
gy. v. átszállással) este	

Budapestre érkezik:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 » » sz. v. este	8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 » » reggel	5 ó. 45 p.

Debreczenbe érkeik

Budapest-Nagyárad felől	délután	3 ó 47 p.
	gyorsvonat este	7 ó 09 p.
	éjjel	7 ó 41 p.
N.-Várad-P.-Ladány	reggel	2 ó 40 p.
Gsák P.-Ladánytól	reggel	4 ó 55 p.
M.-Sziget-Szatmár felől	reggel	7 ó 10 p.
	délután	12 ó 16 p.
	este	10 ó 16 p.
Csak Szatmárról	este	7 ó 45 p.
Kassa-Miskolc felől	reggel	8 ó 07 p.
Kassa-S.-A-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 ó 21 p.
Kassa-Miskolc felől	este	7 ó 40 p.
B-Sz-M-H-Böször felől vásártérre	reggel	8 ó 09 p.
	mávrá	9 ó 17 p.
	vásártérre	este 6 ó 35 p.
	mávrá	este 6 ó 41 p.
F.-Abony felől vásártérre	délután	5 ó 21 p.
Füzes-Abony felől r. felől vásár		5 ó 30 p.
	m. á. v.-hoz	5 ó 30 p.
Ohat-Köcs-Polgár	vásártérre reggel	7 ó 50 p.
	m. á. v.-hoz	3 ó 18 p.
Derecska-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.		

(Közvetlen kocsik Bp-től Miskolcra át,

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a hazhoz szállítva mintákat posta fordultával küld: Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan eszközölhetnek. (6

Védjegy. Védjegy.

**Mária-
zell**

**Gyomor-
cseppek**

nagyszerben hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fellujtság, savanyú, felbőfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomoröres szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gillizták, májbajok és hámoroidoknál.

Említett bajoknál a **Máriacelli gyomorcseppek** ezek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrattár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom".

A **Máriacelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tóth Béla, Mihálovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday Ignác, Érmihályfalván Mátray István, Hadházon Farkas Ödön, Kabán Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Fontos minden fuvarosnak!

I. Bécs-Ujhelyi finom és terpentínoilaj finomító,
kárány és zsiradék nemű gyár

Franz v. Furtenbach

Wiener-Neustadt.

Bejegyzett

védjegy

Öv, fagy, futás által tüzesedés, lefolyás ellen. Kopott tengelyeknél nélkülözhetetlen. Nyílt teher-tengelyeknek kitűnő. — Mindenféle kenő készülékeknek használható.

**Vegyészileg megvizsgálva!
Gyakorlatilag kipróbálva!**

Savanymentes. Vizmentes. Homokmentes.

Szétküldés csakis eredeti pléh dobozban á 5 klo.

Doboz ára :

Ausztria-Magyarországra franco minden állomás frt	2.50
Bosznia és Hercegovina " " " "	2.75
Külföldre a gyárból szállítva	2.25

"MARGIT"

GYÓGYFORRÁS,

"MAGYAR SELTERS"

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközi. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gieschebergi, tündőbajokban**, különösen **tüdővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használhatók.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfbán** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **fégző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

présvatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos forrattár **Édeskuty L.** cs. és k. és szerb k. udv. Ásványvíz-szállítóház, Budapest.

Ügyszintén kapható minden gyógyszerháznál, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.